

מסורת הש"ס

(א) ג"ל האוכל רש"י
(ב) ופי' חסיד שנת' ד' ר"ה
רבי יהושע (ג) ופרש"י
מ"ז פסוק (ד) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'
שד' דף (ג:) (ס) ופי'

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ג"ל ופי'
מאובל (ב) ר"ה ד"ה
שני ופי' שד' לפי פסקו
ד' תרומה מ"מ ל' א"ל:

מוכס רש"י

כל הפוסל בתרומה. כל
הי דמיתין פסק יצא
השם (ב) בני שמי
שפוטל לרומה (ג) ר"ה
תרת שנים לפסול את
התרומה. מוכס משקין
אפי' טמא. אפי' לר"ה
חולה חרץ מטבול יום.
שפוטל לרומה מן המוכס
ועתה המוכס הוא. ומ"מ
אילקש טומאה דייחיה ולא
גזרי כיה לעשות משקין
מחלה. דלפי דברי תורה
לר"ה חוקי. ופי' ופי'
משקין עליוס לקבל
דטומאה. ומה היא עליוס
שמשקין טומאה על
הכסר. גזרי עליהן חומר
הכסר שיהי כהניס טהור.
למחן. פסוקים י"ז.

שיטה מקובצת

(א) אבל בטורת תרומה
יכול להפסין נתפסין:
ומכירת אלמא מתיי' ר"ה
עד סוף הדבר נרמס עליו
ויבי' שלא נמצא כס"י:
(ב) אבר עולא חבריא
אמרין דברמי' דרמיני
רקמיני שני עושה שלישי
בחולין: (ג) דאילו המאכל
מקבל טומאה מכביצה
אולקין: (ד) ואמרין כפי'
במרא דרמא אוכל הנאכל:
(ה) ולעולם אשמיני' דש
שלישי בחולין שנעשו על
טהרת תרומה:

השוחרט פרק שני חולין

לד.

מאן חבריא רבה בר בר חנה. לא ר"ל רבי אלעזר לעיל דלח
היה קרי ליה חבירא דרבי הוה כדלמך צפ"ק צפ"ק דק"ק וק"י (א):
ויבש נחלין (ב"ב דף קכ"ה). דלמך עולא אמר רבי אלעזר הלכה
גזרין מן העבדים אכל קשיא אמאי לא קאמר עולא רבויי אומרים
ונראה דרבי אלעזר לא קאמר לעיל

יזרע לא אלא הכא בחולין שנעשו על
טהרת קש עסקין ופי' ש"ס הוא
דקמיס ודלא כרבי יהושע:

ואובל עד דאבי' חצי פרס.

אע"ג דמפרש ר"מ דבי"ח
דבר גזרי דאם האוכל כבישה
שיהא טמא מ"מ מימי רחיה מספול
גוייה שיהי ממחלה בחצי פרס:
טומאה משיעורין א"א גמרין.
תימה הרי מנינו נבלת
נמה דמטמאה ואוכלה טעור אלמא
מאכל חמור מן האובל: ש"ב שני
א"ב. דלע"ג דליכא למיגור דבדי
דאכל אולקין טמאין שני לפי משקין
(ו) דמעשר מ"מ אי לאו דלשכתן
בעלמא שני דעבדי שני ל' ל' למיגור
דלא להו מילי דרננן חוכא ופי' טולא:
מצינו שני עושה שני ע"י משקין.
ע"י ספר דלמרינן צפ"ק דשנת דף
(י). דהוי מ"מ דבר יודים הנאות
מחמת ספר נמי פוסלות תרומה
דלמך חסר וי"ל דלא בעי לאחיי
אלא ממאכל דעבדי מאכל אחר שני
דומיא דמאכל דעבדי אדם שני ועוד
דהא דספר עבדי ידים שניות וגם
פוסלות אחר המרומה ללא משום
טומאה אלא משום חומרא:

משקין תחלה נמי הוו בדתנן

ובי. לא נח להקשות
שכמוהו יעשה האדם ראשון למה יש
לו להיות ראשון אלא רצה לומר דאם
דעבדי שני היינו דווקא ע"י משקין
שכן תחלה וי"ג מה שכתוב נספרים
סכרי

אמר ליה רבי יהושע שאני משקין דעלולים לקבל טומאה דמ"מ לא
מיך כלום: אף אני א"א אמרתי ב'. י"מ כי מהכא דייק דלמרי' ח
הואל אוכל שני למה הוא
אין חמור אוכל כאוכלין:
א"ל מצינו שהשני עושה
שני ע"י משקין. כלומר
אננו משקין באוכלין
שנים הרי הם כמורו:
משקין נמי תחלה (הא)
(והו) דתנן כל המסול את
התרומה ב' ואחרו דבר
הפוסל את התרומה והו
שני ועשין משקין תחלה:
חרץ מטבול יום כלומר
שטבול יום פוסל תרומה
ואין עושין משקין תחלה:
ועוד שלישי שני למה.
כלומר דלברך שאתה
אומר שהאולקין חמור מן

בחולין שנעשו על טהרת תרומה ורבי יהושע
לא ס"ד דקמיני בשר דאי בתרומה בשר מי
איכא אלא מאי בקדשים היה בקדשים מי
איכא בשר בבשר מוחלף בשר בפירי לא
מוחלף אבר עולא חבריא אמרין בחולין
שנעשו על טהרת הקדש ודלא כרבי יהושע
ואנא אמיינא רבי יהושע היא ולא מובעיא
קאמר לא מובעיא חולין שנעשו על טהרת
קדש דחמירי דאית בהו שלישי אלא אפי' לו
חולין שנעשו על טהרת תרומה נמי אית בהו
שלישי מאן חבריא רבה בר בר חנה היא
דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן מאי אהררי
רבי אליעזר ורבי יהושע להדרי אמר לו ר"א
לרבי יהושע מצינו אוכל חמור מן האוכל
דאילו נבלת עוף טהור בחוץ לא מטמא
ואילו אוכלה מטמא בנדים אבית הבלעיה
ואנו היאך לא נעשה אוכל כ"מאכל ורבי
יהושע מנבלת עוף טהור לא גמרין דחידוש
הוא אלא מצינו שהמאכל חמור מן האוכל
דאילו מאכל בכביצה ואוכל עד דאכיל
כחצי פרס ואנו היאך נעשה אוכל כמאכל
ור"א טומאה משיעורין לא גמרין ועוד
דלברך שאתה אומר על ראשון שני יפה אתה
אומר שני שני למה אמר לו מצינו שהשני
עושה שני ע"י משקין אמר לו והא משקין נמי
תחלה הוו דתנן: כ"ל הפוסל בתרומה
מטמא משקין להיות תחלה יחון מטבול
יום ועוד שלישי שני למה אמר לו אף
אני לא אמרתי אלא בתרומה ישטהרתה
טומאה

אמר רבי יהושע על טהרת תרומה: מה אהררי רבי
אלעזר ורבי יהושע להדרי. מה השיבו זה לזה איש על דברי חבירו:
מנינו שהאול חמור מן האובל. האדם האוכל המאכל חמור מן
המאכל: היאך לא נעשה אוכל כ"מאכל. דהאול אוכל ראשון לא יאה ראשון:
הסתרים היא מטמאה האדם עד שהוא מטמא בגדיו וכל שאר טומאות מטמאות בגדיו ואין מטמאות צבית הסתרים הלכך גזרת הכתוב
היא ואין למדין הימנה ור"א סבר למדין: אלא מנינו שהמאכל חמור מן האובל דאילו המאכל חמור מן האובל:
אננו משקין אוכל חמור מן האובל. אכל חצי פרס דקתנן צעירינן (דף קפ"ג): וחצי חצייה לפסול את הגוייה וכן ש"ב
צ"ה: עומה משיעורין לא גמרין. דשיעורין מילתא דאפי' ואלו משום חומרא וקולא אלא אוכל דמטמא כבישה כ"ה
בו הכתוב מכל האוכל אשר יאכל (ויקרא י"א) ואמרין דבפ"ה דיומא (דף קפ"ג). אוכל הנאכל צבת אחת ושיעוריה חמורין אף צבת הנבלעיה מוחיק יזר
מצינת תרנגולת ופסול גוייה כחצי פרס הכי תקון רבנן: ועוד לדברך. שאתה למד טומאה משיעורין לעשות מאכל חמור מן האוכל
מה שאתה אומר האוכל אוכל ראשון נעשה שני יפה אתה אומר אלל שני שני למה: אמר לו מנינו. שאוכל שני עושה את חבירו שני:
ע"י משקין. אם נגע אוכל שני באוכל שהמסקה טופח עליו נעשו משקין תחלה כדקמיני ואילו כל הפוסל את התרומה מטמא משקין
להיות תחלה אוכל ראשון נעשה שני יפה אתה אומר אלל שני שני למה: אמר לו מנינו. שאוכל שני עושה את חבירו שני:
כומיה דלכילה חמירא ממגע: ואל. ר"א אי משקיה ילפינן תחלה נמי צבית למיעבדיה להאי אדם כי היכי דמסקה נעשה ראשון. ורבי
יהושע לא יליף מן המשקה דהתם חומרא דמשקין הוא שעלולין לקבל טומאה אכל מן האוכל יליף: חוץ מן הטבול יום. דאילקשא
טומאה מיניה ואע"ג דפסקיל תרומה לא עבדי משקה ראשון: אף אני לא אמרתי. האוכל אוכל שלישי נעשה שני: אלא. באוכל
של תרומה כלומר בחולין שנעשו על טהרת תרומה וכדלמך רבי יהושע צדיקא לעיל (ג:) וכוין דעל טהרת תרומה נעשו עבדי לאוכלן
עד מ"מ שטמאה של תרומה טומאה היא אלל הקדש. כדלמרינן מ"ב חומר בקדש (מגנה דף י"ז): בגדי אוכלי תרומה מדרס לקדש
אלמא אין שמירת תרומה חשיבא שמירה אלל הקדש דהא מדרסות לגבי תרומה מטמאין ואפי' דל חולין דהא טומאה דאורייתא היא
והאוכל תרומה נשמר הוא מן המדרס ואפי' לגבי קדש לא חשיבא שמירה וחישינן שמא יבשה עליהן אשמו נדה הי"ג שלישי דתרומה
לגבי קדש משקין ליה צבתי הלכך האוכל שני לקדש שמיני שני עושה שני ע"י משקין. מדקאמר רבה בר בר חנה דלמרי' ר"א לרבי
יהושע שלישי שני למה ואמר אף אני לא אמרתי כו' ש"מ דהא דקמיני צביתיה דרבי יהושע בחולין שנעשו על טהרת תרומה הי"ק בלאו
חולין י"ג שלישי שנעשו על טהרת תרומה ועלה קאמר אף אני לא אמרתי דדוקא קאמר ולא רבותא דאי טמא היכי למילתיה ואמר
בזיו חולין הוא נעשה שני לקדש בחולין שנעשו על טהרת תרומה ומשום דטהרתה טומאה היא אלל הקדש ועלום שלישי בחולין
שנעשו על טהרת הקדש איכא מאי קא מוסידי ליה ר"א שלישי שני למה הא אשמעינן רבי יהושע טעמיה. ועולא דלמך לעיל דרבי יהושע
בחולין שנעשו על טהרת הקדש נמי אית ליה שלישי סבר דהא דקמיני צביתיה דרבי יהושע בחולין שנעשו על טהרת תרומה טעמא
הו דייחיה למילתיה דטהרת תרומה הוא דלמרינן נעשה גופו שני לקדש משום דטהרתה טומאה היא אלל הקדש אכל לא
בחולין דטהרת הקדש ועלום אשמעינן דיש שלישי אונעשין על טהרת תרומה וכ"ש נעשין על טהרת הקדש והאי חבירי היכי למילתיה ומה
דאילו לא נעשנה ולא צביתיה מה שהשיבו זה לזה אלל רבה בר בר חנה שמעי ליה מרביהו א"ר ס"ל לעולא דהאי אף אני לא אמרתי לא היו דברים
מעולל דלרבי יהושע דתרייהו קאמר דנעשה גופו שני לקדש וטעמא משום דטהרת שיהיה צין נעשין על טהרת תרומה וצין נעשין על
טהרת הקדש טומאה היא אלל הקדש והאי דקמיני לעיל בחולין שנעשו על טהרת תרומה רבותא אשמעינן דאפי' צבתי איכא שלישי:
על

עין משפט
נר מצוה
פ"ח א מ"י פ"ח ה"ל
אבות העומה ה"י
ופי' ה"ל ופי' ופי'
ה"ל:
פ"ח ב מ"י פ"ח ה"ל:
צ"ב מ"י פ"ח ה"ל:

רבינו גרשום

הקדש כידים מסובכות:
ולוקמה בחולין שנעשו על
טהרת תרומה כו'. כלומר
ולוקמה מחביתין דאין
נאכלין כידים מסובכות
בחולין שנעשו על טהרת
תרומה ור' יהושע כלומר
דהא מורי בחולין שנעשו
על טהרת תרומה דאית
בהו שלישי: לא סלקא
דעתך דקמיני בשר. כלומר
השומם בהמה היה ועוף
ההוא כשר: אין כשר
בכשר מוחלף:
אע"פ שאין חיה בקדשים
גזרין חיה בהמה
דאיתיה בקדשים אבל
בשר כפירי לא מוחלף
ואי בתרומה היאך גזרין
בשר אבו פירי: מאן
חבריא רבה בר בר חנה.
כלומר דרבי בר בר חנה
סבר לר' יהושע חולין
שנעשו על טהרת הקדש
ליה בהו שלישי דברבין
לימך בתי' הפוסל: א"ל
ר' אליעזר לר' יהושע
מצינו שהאול חמור
מן (החולין) (האוכלין).
ואני היאך לא נעשה
אוכל כמור אוכל
ולמה אמרת האול אוכל
מן האוכל דאילו אוכל
כביצה: כלומר דאילו
אוכלין מטמאין בכביצה
כו': אלא שני שני למה.
כלומר דלברך שאתה
אומר שהאולקין חמור מן
האוכל לפיכך האוכל אוכל
ראשון אינו אלא שני אלא
האוכל אוכל שני למה הוא
שני כמורו והא דלברך
אין חמור אוכל כאוכלין:
א"ל מצינו שהשני עושה
שני ע"י משקין. כלומר
אננו משקין באוכלין
שנים הרי הם כמורו:
משקין נמי תחלה (הא)
(והו) דתנן כל המסול את
התרומה ב' ואחרו דבר
הפוסל את התרומה והו
שני ועשין משקין תחלה:
שטבול יום פוסל תרומה
ואין עושין משקין תחלה:
ועוד שלישי שני למה.
כלומר דלברך שאתה
אומר שהאולקין חמור מן